

ارایه تئوری مناسب اقتصادی گام نخست تحقق حماسه اقتصادی در دولت آینده

دکتر مهدی فتح اله، رییس موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

ایران

ضرورت ایجاد دگرگونی و بازمهندسی نقش و جایگاه قوائد و فعالیت های اقتصادی¹، نمودی دیگر از حماسه اقتصادی است که باید در سال جاری و همگام با ارایه برنامه های نامزدهای ریاست جمهوری در کشور شکل گیرد. بر اساس شرایط اقتصادی حاکم نمی توان گفت تنظیم و توسعه فعالیت های اقتصادی بی مورد است، بلکه تنظیم و بازمهندسی برنامه های توسعه ای فعالیت های اقتصادی از برخی از عرصه ها به عرصه های جدیدتری گرایش یافته است. به این معنی که در اثر تحولات اقتصاد در عرصه های بین المللی و نیز ملی و مواجه با برخی ناپایداری های اقتصادی در شرایط تحریم، ضرورت اعمال برخی سیاستهای مدیریتی در عرصه هایی همچون خصوصی سازی، هدفمندسازی، حمایت از تولید، توسعه ارز آوری و امثالهم جهت ایجاد و تقویت جریان ارزش اقتصادی پایدار و غیر وابسته به نفت ضرورت یافته است.

تحولات اقتصادی، سیاسی و فرهنگی پدیده هایی تکاملی و وابسته به سیر گذشته خود می باشند، به این معنا که در هر برهه عملکردشان وابسته به روند گذشته می باشد. بر این اساس پایداری و تداوم برخی مشکلات اقتصادی در کشور سبب شده تا تحقق و تکامل حماسه اقتصادی نیازمند حصول توافق در خصوص مشکلات اقتصادی کشور و ریشه یابی آنها، ارزیابی و تحلیل دقیق دلایل رخداد مشکلات بر مبنای اولویت تاثیرشان و ارایه راهبرد ها و راهکارهایی عملی برای برون رفت از مشکلات باشد.

همانطور که اشاره شد، عامل اصلی و مهم، که نتوانسته اقتصاد ایران را از آفت های مختلف مصون نگه دارد، نداشتن تئوری اقتصادی جامعی است تا در پیکره اقتصادی کشور دمیده شود. اما عوامل مدیریت و منابع سرشار نفتی نیز نقش دوم و سوم را دارند. ضعف مدیریت بر منابع و یا مدیریت پرهزینه باعث شده است تا اهداف کوتاه مدت همواره مورد توجه قرار گرفته و بعضا روزمرگی بر عملکرد سیستم مدیریتی کشور چیره شود و بسیاری از طرح ها و پروژه های اقتصادی کشور در

¹ . Economic regulation

چارچوب برنامه‌های زمانبندی خود به ثمر نرسد و در نتیجه غیراقتصادی گردد. از طرفی دیگر همواره طی سالیان گذشته درآمدهای نفتی، مدیریت کشور را به وسوسه انداخته و باعث شده تا بجای سیاست گذاری جهت کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی مشکلات روزمره و موانع سر راه را با تزریق درآمدهای نفتی مرتفع سازند. طبیعی است تداوم اینگونه رفتارهای اقتصادی مسئولان را از سیاست‌گذاریهای عمیق و پیش‌برنده و تدابیر اساسی با دورنماهای بلندمدت باز نگه داشت و جریان توسعه کشور را برای تحقق یک اقتصاد توسعه یافته و بدون وابستگی به نفت با کندی و اختلال مواجه می‌سازد.

بر این اساس با توجه به فضای اقتصادی حاکم در جهان و نیز کشورمان، برای ترسیم راه آینده و تحقق اهداف چشم انداز ۲۰ ساله، لازم است، دولت آینده تلاش کند درکی عمیق از شرایط بین المللی و داخلی بدست آورد و با شناخت کامل ظرفیت های بالقوه و بالفعل و توان ملی کشور از ابعاد مختلف، عوامل بحران زایی که باعث تهدید در سطح ملی هستند را با اجماع مسئولان و متخصصان امر شناسایی و راهکارهای مناسب و پایداری برای غلبه بر مخاطرات در حوزه های مختلف به خصوص اقتصاد کشور ارائه نماید. دولت آینده برای تحقق حماسه اقتصادی باید در بین تمامی دستگاههای اجرایی اعم از اقتصادی، تولیدی و حتی فرهنگی و اجتماعی چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی همگرایی ایجاد کند، تا ساختار اجرایی کشور بصورتی هدفمند، کارآمد و منسجم و یکپارچه درآید.

توسعه زیرساختار های سخت افزاری، نرم افزاری و به خصوص فکرافزایی در بخش اقتصاد و تولید و تجارت در اولویت کامل قرار گرفته و کسانی در جایگاههای سیاست گذاری و برنامه‌ریزی و اجرایی کشور قرار گیرند که از تعهد و تفکر استراتژیک برخوردار بوده و قابلیت ها و توانمندی های علمی و عملی را احراز کرده باشند. بدیهی است این امر می تواند منجر به اعتمادسازی در عرصه های مختلف شده و این باور را در آحاد جامعه ایجاد کند که می توانند برای آینده‌ای که ایران در جایگاه نخست اقتصادی، علمی، فن‌آوری در سطح منطقه قرارگیرد تلاش کرده و در ثبات و امنیت کامل برای مسئولیت های محوله و کسب و کار خود تصمیم بگیرند.